

צוות יקר

לפניכם חוברת מערכי שיעור למפגשים חד לאומיים שתסייע לכם :

1. להכין את התלמידים לקראת המפגשים המשותפים - הכנה של התלמידים לקראת המפגשים בכיתה ו/או באופן אישי תעזור להוריד חששות מהלא ידוע והבלתי מוכר.
  2. לעשות עיבוד ושיום, לעצור ולבחון היכן הם נמצאים בתהליך גם כקבוצה וגם כפרטים, לחבר את התכנים שעולים בקבוצות התוכן לחיי היום של התלמידים, לאווירה הבית ספרית ולאירועים אקטואליים.
  3. לגבש את הכיתה, להכיר את התלמידים באופן בלתי פורמלי ורב ממדי.
- כמו כן, מצורפים המלצות וטיפים לניהול המפגשים הדו לאומיים, לשיחות אישיות עם התלמידים ולנושאי שיחה עם מנהלי בתי הספר שאנו מציעים לקיים אחרי כל מפגש משותף כחלק מהטמעת התכנית בבית הספר.
- בכל המפגשים (החד לאומיים והדו לאומיים) רצוי לסדר את הכיתה בצורת ישיבה של מעגל כדי לעודד שיח ופתיחות בין התלמידים.

מקווים שתמצאו את החוברת לעזר

עומדים לרשותכם
צוות אורטוב

תוכן עניינים

מערכי שיעור חד לאומיים

4	ערכים ורפלקציה
7	נרטיב דרך תמונות
8	חקר מוקיר
9	זיהוי חוזקות
10	קידום אקלים מיטבי באמצעות התכנית
14	הכנה למיזם המילה הטובה
26	יום המעשים הטובים
31	הכנה לפרידה

המלצות וטיפים

34	המלצות להתנהלות במפגשים דו לאומיים
35	שיחות אישיות כפלטפורמה להעצמת תלמידים
36	נושאי שיחה למפגשים עם המנהלים

ערכים ורפלקציה

רציונל

אחת המטרות המרכזיות של התכנית 'חברה משותפת ברשת' היא להקנות ערכים ומיומנויות לחיים : **סובלנות, התמודדות עם תסכול, רגישות לאחר, עבודה בצוות רב תרבותי, הבעה עצמית, עמידה מול קהל, דחיית סיפוקים, יזמות, אסטרטגיות לפתרון בעיות, לקיחת אחריות.**
בכל אחד מהמפגשים הדו לאומיים והחד לאומיים עולים וצפים ערכים אלה, חשוב לתת לכך ביטוי ולחבר אותם לעולמם של התלמידים.

מטרות

1. לאורר רגשות, מחשבות, תחושות של התלמידים מהמפגשים הדו לאומיים.
2. לשקף ולשיים לתלמידים ערכים ותהליכים שנלמדים תוך כדי התכנית.
3. לחבר את הערכים והתהליכים שהתלמידים עוברים לחיי היום יום שלהם.

עבודה בקבוצות התוכן (הפקת אירועים/גישור....)

נחלק את התלמידים על פי קבוצות התוכן, כל 4-5 תלמידים בקבוצת התוכן תחשוב על אירוע/פעילות/סדנה שקרה במהלך המפגש הדו לאומי. האירוע יכול להיות מצחיק, מכעיס, עצוב, מביך – העיקר שיהיה משמעותי, משהו שחשוב לזכור, לדעת התלמידים.

כל קבוצה תכתוב על דף את הפרטים הבאים **(נספח 1)** :

- * מתי התרחש האירוע?
- * היכן התרחש האירוע?
- * מי היה נוכח בו?
- * מה קרה (תיאור של כמה שורות)?
- * מדוע בחרו דווקא באירוע הזה?
- * במבט לאחור האם היינו משנים משהו, אם כן - מה?
- * איזה ערך צפ ונעלה מהאירוע מבין הערכים (סובלנות, רגישות לאחר, עבודה בצוות רב תרבותי, הבעה עצמית, עמידה מול קהל, יזמות ולקיחת אחריות).

במליאה

כל קבוצה מספרת בקצרה על האירוע שבחרה, הערך המוביל באירוע ותובנה אחת מתוך השיח שנוצר. המנחה רושם את הערכים והתובנות על גבי הלוח.
שאלות לדיון :

1. האם יש חוט מקשר בין האירועים?
2. מה אנחנו יכולים ללמוד על הכיתה שלנו?
3. יעד שהיינו רוצים להגיע אליו במפגש הדו לאומי הבא?

נספח 1 - רפלקציה על אירוע במפגש דו לאומי

מתי התרחש האירוע?

היכן התרחש האירוע?

מי היה נוכח בו?

מה קרה (תיאור של כמה שורות)?

מדוע בחרו דווקא באירוע הזה?

במבט לאחור האם היינו משנים משהו, אם כן - מה?

איזה ערך מבין הערכים צף ועולה מהאירוע?
(סובלנות, התמודדות עם תסכול, רגישות לאחר, עבודה בצוות רב תרבותי, הבעה עצמית, עמידה מול קהל, דחיית סיפוקים, יזמות, אסטרטגיות לפתרון בעיות, לקיחת אחריות).

תובנות ומסקנות מהאירוע

الملحق 1 - التفكير في حدث ما في اجتماع ثنائي القومية

متى وقع الحادث؟

اين وقع الحادث؟

من كان حاضرا؟

ماذا حدث (اوصف ذلك ببعض العبارات)؟

لماذا اختاروا هذا الحدث؟

إذا نظرنا إلى الوراء ، هل سنغير شيئاً ، إذن - ماذا؟

ما هي القيمة التي ظهرت من هذا الحدث؟

التسامح ، والتعامل مع الإحباط ، والحساسية تجاه الآخرين ، والعمل في فريق متعدد الثقافات ، والتعبير عن الذات ، والوقوف أمام الحشد ، ورفض الرضا ، وروح المبادرة ، واستراتيجيات حل المشكلات ، وتحمل المسؤولية).

رؤى واستنتاجات من الحدث

נרטיב דרך תמונות

1. **פתיחה :** בסבב – כל אחד יספר על סיפור או אגדה ששמע בילדות (אולי לפני השינה) או כל סיפור אחר שהוא ממש זוכר ולשתף.
2. **לדבר על העיקרון** שסיפורים מלמדים אותנו איך לחיות ולמה : לפני אלפי שנים, לא היו בתי ספר וכך הזקנים היו מלמדים את הצעירים איך לחיות – דרך סיפורים, כי לסיפור יש כוח ענק ליצור מציאות. אנחנו רואים את זה דרך התנ"ך, הקוראן, ספרי ההיסטוריה וסיפורים שמגיעים דרך פרסומות.
3. **סיפור יוצר מציאות** – איפה יש יצירת מציאות בחיים שלנו דרך סיפורים? לבקש מכמה תלמידים לשתף מחייהם.
4. אם פעם הסיפורים היו בעיקר דרך הספרים, היום הסיפורים מסופרים הרבה פעמים באופן ויזואלי – דרך תמונות.
5. **לבקש כמה מתנדבים** שיבחרו תמונה אחת בטלפון שלהם שצילמו או שקיבלו, ולשלוח לקבוצת ווטסאפ ייעודית של הקבוצה. את הקבוצה לחבר ל- Whataspp web ולהקריין כל פעם תמונה אחת מול כולם - לשאול את התלמידים האחרים – מה לדעתם הסיפור בתמונה?
6. לאחר מספר דוגמאות, אפשר לראות שכל אחד מפרש אחרת את מה שמצולם (מה שבחר צלם התמונה להעביר), או לפעמים כן רואים את אותו הדבר. יש לכך משמעות מאוד חזקה : כל אחד ואחת רואה את המציאות מהמקום המאוד מסוים שלו. אם נמנעים משיפוט וביקורת – יש שם קסם צרוף!
7. **משימה :** במהלך ההפסקה, לבקש מהתלמידים לצאת ולצלם תמונה אחת שמספרת סיפור מהזווית שלכם. את התמונה לשתף בחזרה מההפסקה בקבוצת ווטסאפ ייעודית
8. **סיכום :** לסיפורים יש המון כוח ליצור מציאות ובתכנית שלנו, יש הרבה סיפורים ששווה לבדוק איך אנחנו רואים אותם, מפרשים אותם ומסתכלים עליהם. כל משתתף הוא בעל סיפור אחר, וחשוב שניתן מקום לסיפורים השונים, כך נעשיר את עולמנו.
9. **צ'ק אאוט** – עם מה אני יוצא.ת מכאן?

דגשים לצילום התמונות בהפסקה :

לא לשלוח תמונות אינטימיות, מביכות או פרטיות

הנראות חשובה, אבל חשובים גם שיח מכבד, פרטיות ולא הכל זה לפרסום.

חקר מוקיר

מטרות הפעילות

- היכרות עם מתודת החקר המוקיר – Appreciative enquiry
- תרגול מיומנות הקשבה פעילה
- חיזוק יחסי קרבה ואכפתיות בין המשתתפים כמודלינג למפגש דו לאומי

סטינג של ישיבה במעגל לפתיחה

פתיחה:

1. **דיון קבוצתי קצר על המפגש הדו לאומי הקודם** – איך היה, קצת על ההתמחויות, על הקשר עם הקבוצה האחרת. (כ-7 דקות לחלק זה)
- ***חשוב לשים לב להקשבה של המשתתפים אחד לשני, האם מתפרצים, האם מקשיבים אחד לשני, לך-הרכז/ת...

2. **מבט על הדיון** - לשאול את התלמידים איך לדעתם היה הדיון? מובנה, בלאגן? רועש? האם ניתן מקום אחד לשני בדיון? אם לא, למה? והכי חשוב, האם הייתה הקשבה אחד לשני?
  - מה זה אומר להקשיב למישהו באמת?
  - אם אנחנו לא בהקשבה פעילה, אנחנו לא לגמרי מקשיבים לצד השני, וזה עיקרון מאוד חשוב כשאנחנו פוגשים אנשים אחרים, במיוחד אנשים מתרבות שאנחנו לא מכירים.
 (כ-7 דקות לחלק זה)

3. הדגמה של הקשבה פעילה דרך חקר מוקיר:

- לחלק את התלמידים לזוגות ולוודא שיושבים בפינות שונות בחלל כדי שיהיה להם מקום משל עצמם ויוכלו לדבר בחופשיות. בנוסף, חשוב לוודא שיושבים אחד מול השני.
  - להמשיג את המתודה: חקר מוקיר הוא תרגיל שמאפשר לנו להתנסות בהקשבה פעילה. צד אחד משתף את הצד השני. מה שמעניין את האדם שמקשיב הוא החוויה של האדם שמדבר. אני עצמי כמקשיב לא מעניין כרגע. כל תשומת הלב שלי היא לחוויה של מי שאני מקשיב לו. ולכן, אני שואל שאלות כדי להגדיל ולהרחיב את החוויה של האדם לו אני מקשיב ולא מגיב ומשתף מה דעתי או האם חוויתי משהו דומה.
- (כ-5 דקות לחלק זה)

4. המקשיב הופך למשתף ולהיפך (כ-5 דקות לחלק זה).

5. **המשך תרגול** - לבקש מהמשתתפים למצוא מישהו אחר שלא היו איתו בזוג ולחלוק משהו אחד מהחוויה שלהם כמשתתפים שגילו על עצמם בעקבות השאלות של המקשיב.
- (כ-6 דקות לחלק זה)

6. חזרה למליאה ואסיף

- מה למדתי על עצמי?
  - איך היה להיות בצד של המקשיב?
  - מה גיליתי על מישהו אחר?
  - למה זה עיקרון חשוב כשפוגשים תרבות אחרת?
- (כ-10 דקות לחלק זה)

זיהוי חוזקות

מטרות הפעילות

- מיפוי חוזקות אישיות וקבוצתיות
- חלוקת תפקידים נכונה בקבוצה בהתאם לחוזקות
- יצירת תחושה של ליווי אישי של כל משתתפת.

פתיחה : היום נעסוק בחוזקות, אבל כדי להתעסק בחוזקות, נדבר קודם על חולשות.

משימה : יש לכם 2 דקות לכתוב 5 חולשות אישיות שלכם.
בסיום שתי הדקות לברר :

- האם כל תלמיד/ה הצליח למצוא 5 חולשות (לא לבקש מהם להקריא אותן).
- האם לקח להם הרבה זמן למצוא חולשות או שזה קרה די מהר?
- 7- דקות לחלק זה.

משימה :

- יש לכם 2 דקות לכתוב 5 חוזקות אישיות שלכם
  - תנו לכל חוזקה שכזו דוגמה אחת שבאה לידי ביטוי ביומיום.
  - דרגו מ-1 עד 5 מהי החוזקה הבולטת ביותר (1), מהי החוזקה הכי פחות בולטת (5)
  - 7- דקות לחלק זה.
- ***לקבוצות שבהן יש קושי משמעותי בעניין, ניתן לצרף בנק חוזקות (ניתן להוסיף חוזקות נוספות כאוות נפשכם)**
יצירתיות, סקרנות, חשיבה ביקורתית, פרספקטיבה, תעוזה, התמדה, אותנטיות, התלהבות/ אנרגטיות, אינטליגנציה חברתית / אישית / רגשית, מנהיגות, שיקול דעת, הכרת תודה, תכנון, ידע, יכולת תכלול....

דיון במליאה

- איך היתה המשימה לייצר את הרשימות?
- איזו רשימה היה קל יותר לכתוב – חולשות או חוזקות, מדוע לדעתכם?
- שאנחנו מסתכלים על אחרים, מה יותר קל לנו - למצוא חולשות או חוזקות? למה?
- במפגש עם תרבות אחרת, מה יעזור ליצור שיח משמעותי יותר? להסתכל על חוזקות או חולשות של התרבות האחרת?
- 10- דקות לחלק זה.

בשלישיות: לבקש מהמשתתפים לכתוב 3 חוזקות ששמו לב אצל משתתפים מהקבוצה של התרבות האחרת ואיך הן בא לידי ביטוי במפגש (כ-7 דקות)

במליאה : לבקש מהמשתתפים לשתף את החוזקות של הקבוצה מהתרבות האחרת (כ-5 דקות)

סיכום : הרבה יותר קשה לעמוד על חוזקות ודרך התכנית ניתן ליצור הזדמנות לגלות וללטש את חוזקות. צ'ק אאוט : משהו אחד שאני יוצאת/ איתו היום מהמפגש (כ-10 דקות)

קידום אקלים מיטבי באמצעות התכנית

התוכנית חברה משותפת מאפשרת לנו לקדם בביה"ס מהלכים מיטבי אקלים משמעותיים. החשוב ביותר כמובן הוא " קבלת האחר והשונה": התוכנית מאפשרת הזדמנויות למפגשים בין אישיים שאמורים להוריד חששות, לקרב לבבות וליצור בסיס לדיאלוג בין שווים. יחד עם זאת היא מעוררת חששות ודילמות, שניתן לשתף בהן את התלמידים ויחד איתם לחשוב על דרכי התמודדות.

להלן רצף של אירועים שמשקפים דוגמאות אותנטיות של חששות, אי הבנות ולעיתים גם התנהגות פוגענית. התלמידים מוזמנים לדון באירועים בקבוצות קטנות ולהציע פתרונות. החשיבה המשותפת אמורה לחדד את הקשיים, אולם גם להראות לתלמידים כי בכוחם לשנות את ההתנהלות ולהשפיע על המציאות, שבה הם חיים.

אירוע 1	
תלמידים הציעו למנהל ביי"ס לקיים מפגשים עם תלמידים מביי"ס של תרבות אחרת. מנהל ביי"ס חשש לעשות זאת בטענה שהמפגש ייצור אלימות. התלמידים קיבלו את ההחלטה ולא הגיבו.	• מה לדעתכם מניע את מנהל ביה"ס ? • מדוע התלמידים לא ניסו לשנות את דעתו? • איך אפשר להסביר למנהל שהוא טועה? • אילו מהלכים ניתן לעשות כדי לפתור חששות כאלו?

אירוע 2	
שתי הקבוצות בתוכנית חברה משותפת רצו להתנדב ולתרום לקהילה. כל אחת מהקבוצות הציעה מקום התנדבות אחר, שלא התאים לקבוצה השנייה. בין שתי הקבוצות התפתח ויכוח היכן להתנדב.	• איך לדעתכם מרגישים התלמידים בשתי הקבוצות? • מה המשמעות של ויכוח כזה? • איך אפשר למצוא פיתרון שקובל על כולם? • איזה מהלכים ניתן לנקוט כדי לפתור בעיות כאלה?

אירוע 3	
במפגש של חברה משותפת 2 תלמידים דיברו ביניהם בשפה שהתלמידים מתרבות אחרת לא הבינו. תלמיד אחד חשב שהם דיברו עליו.	• איך לדעתכם הילד מרגיש? • מדוע התלמידים דיברו בשפה אחרת לדעתכם? • איך אפשר היה לנהוג אחרת? • איזה מהלכים ניתן לנקוט כדי לפתור בעיות כאלה?

אירוע 4	
במפגש של חברה משותפת חילקו את התלמידים לקבוצות. אחת התלמידות טענה שתלמידה מהתרבות האחרת נשארה במקומה וסירבה לשבת לידה.	• איך לדעתכם הרגישה התלמידה שלא רצו לשבת לידה? • מדוע התלמידה שלא רצתה לעבור מקום התנהגה כך? • איך אפשר היה לנהוג אחרת? • איזה מהלכים ניתן לנקוט כדי לפתור בעיות כאלה?

אירוע 5	
יש בכיתתי תלמידים שמקללים ומשתמשים בשפה שפוגעת בבני לאום אחר.	• איך לדעתכם מרגיש מי שמדברים אליו בשפה פוגעת? • מדוע התלמידים מדברים בשפה פוגעת? • איך אפשר לנהוג אחרת? • איזה מהלכים ניתן לנקוט כדי לפתור בעיות כאלה?

אירוע 6	
במשחק כדורגל אוהדי הקבוצה היהודית רבו עם אוהדי הקבוצה הערבית. בזמן המריבה היו גם קריאות גזעניות לעבר הקבוצה היריבה.	• איך לדעתכם הרגישו השחקנים בשתי הקבוצות? • מדוע האוהדים השתמשו במילים פוגעות? • איך אפשר להוציא את הגזענות מהספורט? • איזה מהלכים ניתן לנקוט כדי לפתור בעיות כאלה?

الحدث 1	
• ما رأيك يدفع مدير المدرسة؟ • لماذا لم يحاول الطلاب تغيير رأيهم؟ • كيف يمكن للمرء أن يشرح للمدير أنه مخطئ؟ • ما هي الخطوات التي يمكن اتخاذها لحل هذه المخاوف؟	اقترح الطلاب أن يعقد مدير المدرسة اجتماعات مع طلاب من مدرسة ثقافية أخرى. كان مدير المدرسة خائفًا من القيام بذلك على أساس أن الاجتماع سيخلق عنفًا القرار ولم يستجب.
الحدث 2	
• ما رأيك في شعور الطلاب في كلتا المجموعتين • ماذا يعني هذا صراع؟ • كيف يمكننا إيجاد حل مقبول للجميع؟ • ما هي الخطوات التي يمكن اتخاذها لحل هذه القضايا؟	أرادت كلتا المجموعتين في برنامج مجتمع مشترك التطوع والمساهمة في المجتمع. قدمت كل مجموعة بقعة تطوع مختلفة ، والتي لا تناسب المجموعة الأخرى. كان هناك نقاش بين المجموعتين حول مكان التطوع.
الحدث 3	
• كيف تعتقد أن الطفل يشعر؟ • لماذا يتحدث الطلاب لغة أخرى في رأيك؟ • كيف يمكن أن تتصرف بشكل مختلف؟ • ما هي الخطوات التي يمكن اتخاذها لحل هذه القضايا؟	في اجتماع مشترك ، تحدث طالبان مع بعضهما البعض بلغة لم يفهما طلاب من ثقافة أخرى. ظن أحد الطلاب أنهم يتحدثون عنه.

הحدث 4	
في اجتماع مجتمع مشترك ، تم تقسيم الطلاب إلى مجموعات. ادعى أحد الطلاب أن طالبة من الثقافة الأخرى بقيت في مكانها ورفضت الجلوس بجانبها.	• كيف تعتقد شعرت الطالبه لم يرغب احدا في الجلوس بجانبها؟ • لماذا تصرفت الطالبه التي لم ترغب في الانتقال إلى مكان ما بهذه الطريقة؟ • كيف يمكن أن تتصرف بشكل مختلف؟ • ما هي الخطوات التي يمكن اتخاذها لحل هذه القضايا؟

الحدث 5	
هناك طلاب في صفي يلعبون ويستخدمون اللغة التي تسيء إلى رعايا آخرين.	• كيف تعتقد أن أولئك الذين يتحدثون معه يشعرون بالإساءة؟ • لماذا يتحدث الطلاب لغة مسيئة؟ • كيف نتصرف بشكل مختلف؟ • ما هي الخطوات التي يمكن اتخاذها لحل هذه القضايا؟

الحدث 6	
في مباراة كرة قدم يتشاجر مشجعو الفريق اليهودي مع مشجعي الفريق العربي. في وقت الشجار ، كانت هناك أيضًا صيحات عنصرية لصالح المجموعة المتنافسة.	• ما رأيك في شعور اللاعبين في كلا الفريقين؟ • لماذا استخدم المشجعون كلمات مسيئة؟ • كيف يمكن استبعاد العنصرية من الرياضة؟ • ما هي الخطوات التي يمكن اتخاذها لحل هذه القضايا؟

הכנה למיזם המילה הטובה

ציוד : סרטון 'מנהיגים שיח אחר' של תלמידי אורט, סלסלה עם שאלות, "שטיח" (פיסת אל בד באורך של כ-2.5 מטרים)

מטרות

1. חשיפת המשתתפים ליוזמת האמנה לשיח מכבד של הנהגת תלמידי הרשת
2. יצירת בסיס להפחתת השיח הנגוע והאלימים בחברת התלמידים
3. גיבוש קונספט לפעילות מיזם המילה הטובה מוכוון 'חברה משותפת'.

משחקי פתיחה (ניתן לבחור אחד או יותר)

1. משחק הכרות בינו (נספח 1)
2. משחק המעודדות (נספח 2)
3. משחק הזברה - יש לפתור את החידה : 1. מי שותה מים? 2. מי מגדל זברה? (חשובה עבודת צוות) (נספח 3)

דיון לאחר המשחקים :

1. איך היה לשחק?
2. **היכרות בינו** - ספרו על משהו חדש שגיליתם על מישהו שאתם מכירים, ספרו על משהו מעניין שהכרתם אצל מישהו? איך היה לחשוף דברים שלא מכירים עליך?
- מעודדות** - איך התחושה לנצח/להפסיד? איך התחושה לעודד למרות שהפסדת? איך התחושה שיש מאחוריך מעודדים? מה מטרת המשחק לדעתך?
- משחק הזברה** - למנהיג - איך היה להוביל את הקבוצה? מה עבד/לא עבד? איך היתה המשימה? לקבוצה - איך הייתה ההרגשה לקבל רק חלק מהמידע? מה היה חייב להתקיים כדי להצליח במשימה? האם ניתן היה לדלג על שלבים כדי להגיע לפתרון?

הקרנת סרטון: 'מנהיגים שיח אחר' <https://www.youtube.com/watch?v=1ombfhcYOHc>

- לבקש מהתלמידים לשלוף שאלות מתוך הסלסלה : (נספח 4) מי החברה האלה? מאיפה הם? בני כמה הם? מה הם עושים? מה הם מנסים לעשות? למה הם עושים את זה? מי צילם אותם? איפה זה צולם? מה לדעתכם הם עשו חוץ מסרטון? הם משכנעים אתכם?
- איך מה שמדובר עליו בסרטון מחובר לתרבויות בחברה הישראלית (דתיים וחילוניים, יהודים וערבים...)? חשוב לחבר את הדיבור על שיח מכבד למה שאנחנו עושים כאן בתכנית.
- לספר לתלמידים שהיום התכנסנו כדי לתכנן את העשייה שלנו במסגרת מיזם המילה הטובה בתכנית. הפעילות תענה על צורך ליצור שיח מכבד דרך הקונספט של המילה הטובה ואתם תחליטו איך עושים את זה.

משחק: "להפוך את השטיח"

***למנחה: לפני המשחק יש למנות 1-2 תלמידים שימשו צופים במשחק ויתעדו מה קורה בשיח מבחינת המשתתפים במשחק, האם יש שימוש בשיח לא מכבד, בטון מסוים? **(נספח 5)**

דיון:

1. מבקשים מהצופים לשתף מה הם ראו מהדינמיקה של הקבוצה מבחינת השיח.
  2. האם היה כאן שיח לא מכבד (לשאול את המשתתפים). אם כן, למה? (במידה והיה שיתוף פעולה טוב חשוב לדבר גם עליו, לא לצבוע את הכל בשחור!)
  3. האם גם אצלכם יש בעיה כזו? אם כן- מה הבעיה? איך היא באה לידי ביטוי?
- ***למנחה:** יש לבדוק האם הם מסכימים שיש בעיה? אצל מי הבעיה? לשקף את הבעיה, לכתוב על הלוח שיראו

יציאה לפעולה – העלאת רעיונות למיזם המילה הטובה (מה אתם הייתם עושים כדי לקדם שיח מכבד?)

1. מחלקים את התלמידים לרביעיות – כל 4 תלמידים מקבלים טבלה **(נספח 6)**
2. כל תלמיד מקבל מספר, ורושם בטבלה לפי שורת המספר שלו 3 רעיונות. מעבירים את הטבלה ימינה וכל אחד מוסיף בשורה שלו 3 רעיונות חדשים שלא כתובים בטבלה (נובע מהתפיסה של שרק אחרי 50 רעיונות יש רעיון חדשני שניתן לממש) וכך עד שכל הטבלאות מתמלאות.
3. כל קבוצה בוחרת רעיון אחד מכל הרעיונות שמוצעים.
4. חזרה למליאה: הצגת הרעיונות ע"י הקבוצות ובחירת רעיון אחד שהרוב מסכימים עליו לתכנון הפעילות
5. חלוקת תפקידים ואחריות להכנת הפעילות

סיכום

עם מה אני יוצא מכאן היום?

נספח 1 - בינגו

לא הייתי בחו"ל אף פעם	הגובה שלי מעל 1.70	אני עובד.ת אחרי הלימודים
אני גר.ה בבית בן קומה אחת	סיימתי לקרוא ספר השבוע	אני מעדיף.ה מלוח על מתוק
יש לי יותר מבעל חיים אחד בבית	יש לי מעל 500 חברים בפייסבוק	עברתי דירה יותר מ-3 פעמים בחיי

צפיתי בסרט בקולנוע השבוע	השתתפתי ביותר מ-5 תחרויות ספורט	אין לי בעלי חיים בבית
יש לי יותר מ-3 אחים	אני מנגן.ת	נולדתי בארץ
אני אוהב.ת לעסוק באמנות	הייתי בחו"ל יותר מ-5 פעמים	המאכל האהוב עלי הוא גלידה

אני אוהב.ת לבשל ולאפות	אני מנגן.ת על כלי נגינה	נולדתי בחו"ל
בשעות הפנאי שלי אני מתנדב.ת	יש לי משקפי ראייה	השתתפתי בתחרות ריצה
אני הילד.ה הצעיר.ה במשפחה	צפיתי בכל העונות של משחקי הכס	נולדתי בקפלן

אני אוהד.ת את הפועל אשדוד	מידת הנעליים שלי קטנה מ-40	רואה את האח הגדול באופן קבוע
בשעות הפנאי שלי אני מתנדב.ת	אני חבר.ה ביותר מ-4 רשתות חברתיות	הייתי בחו"ל יותר מ-5 פעמים
אני הבכור.ה במשפחה	יש לי משקפי ראייה	המאכל האהוב עלי הוא פיצה

נספח 2 – משחק המעודדות

מחלקים את הכיתה לזוגות, כל זוג משחק אבן נייר ומספריים.
מי שניצח - משחק נגד בן זוג אחר שניצח
מי שהפסיד - הופך להיות המעודד של בן הזוג שלו
כך משחקים עד שנותר זוג אחד שמשחק ואחריו יש מעודדים...

נספח 3 – חידת הזברה

החידה מתבססת על 15 נתונים : כל תלמיד מקבל נתון אחד. למנות ראש קבוצה שהוא אמור
למצוא את הפתרון.
למען הבהירות מוסיפים שכל בית צבוע בצבע אחר בכל בית שותים משקה אחר מעשנים סיגריות
אחרות מחזיקים בעל חיים שונה ובכל בית גר דייר בעל מוצא לאומי שונה...

ברחוב מסוים חמישה בתים	בבית האדום גר אנגלי	לספרדי יש כלב	בבית הירוק שותים קפה
הרוסי שותה תה	הבית הירוק נמצא מימין לבית החום וגובל בו.	עורך הדין גר בבית ליד בעל התוכי	הפקיד גר בבית ליד הבית שבו מגדלים סוס
הרופא מגדל דגים.	הפקיד גר בבית הצהוב	בבית האמצעי שותים חלב.	הנורווגי גר בבית הראשון
הסנדלר שותה מיץ תפוזים	היפני הוא סוחר	הנורווגי גר ליד הבית הכחול	

נספח 4 - שאלות לסלסלה

מי הח'ברה האלה?
מאיפה הם?
בני כמה הם?
מה הם מנסים לעשות?
למה הם עושים את זה?
מי צילם אותם?
איפה זה צולם?
מה לדעתכם הם עשו חוץ מסרטון?
הם משכנעים אתכם?
האם הייתם חותמים על העצומה?
האם הייתם רוצים להצטרף לעשייה בעקבות העצומה?

נספח 5 - דף לתצפית/ית

יש לשים לב לאינטראקציה בקבוצה : כיצד מתקבלות החלטות? איך הקבוצה עובדת? האם הם עומדים ביעדים ובזמנים? כיצד מתנהל השיח בקבוצה?
חשוב להישאר אובייקטיבי!
צטט כל משפט, מילה, התנהגות שלילית שאתה רואה.
גם אם אינך בטוח האם הדבר שלילי כתוב אותו.
יש לשים לב ל"תפקידים" הבאים וכיצד באים לידי ביטוי בקבוצה?
"המתפרץ" - הילד שתמיד מתפרץ לדברי חבריו.
"השתקן" - הילד שאינו עונה כשפונים אליו.
"העסוק בענייניו" - הטוען שהוא מקשיב בעת הפעילות הכיתתית, אך הוא בעצם עסוק במשחקיו.
"היוצר תת-קבוצה" - ילד המשוחח בנפרד עם ילד אחר בזמן שחבריו מנהלים שיחה קבוצתית.
"המבטל" - המבטל את דברי האחרים ופוגע בהם

נספח 6 - טבלת רעיונות

רעיונות לקידום שיח מכבד			
			1
			2
			3
			4

רעיונות לקידום שיח מכבד			
			1
			2
			3
			4

רעיונות לקידום שיח מכבד			
			1
			2
			3
			4

ملحق 1- بينجو

لم اكن ابدا بالخارج	طولي فوق 1.70	أنا أعمل ، وبعد المدرسة
أنا أعيش في منزل من طابق واحد	انتهيت من قراءة كتاب هذا الأسبوع	أنا أفضل أن يكون المالح على الحلو
لدي أكثر من حيوان في المنزل	لدي أكثر من 500 صديق على Facebook	لقد انتقلت من شقه الى شقة أكثر من 3 مرات في حياتي

شاهدت فيلمًا في فيلم هذا الأسبوع	لقد شاركت في أكثر من 5 مسابقات رياضية	ليس لدي حيوانات في المنزل
لدي أكثر من 3 أشقاء	أنا اعزف	لقد ولدت في إسرائيل
احب الانخراط (العمل) في مجال الفن	كنت في الخارج أكثر من 5 مرات	الطبق المفضل لدي هو الآيس كريم

أحب أن أطبخ و أخبز	أعزف على الآلات الموسيقية	لقد ولدت في الخارج
في وقت فراغي ، أتطوع	لدي نظارات نظر	شاركت في مسابقة جري
أنا أصغر طفل في العائلة	شاهدت جميع فصول لعبة العروش	لقد ولدت في كابلان

أنا من محبي هبوعيل أشدود	حذائي أصغر من 40	اشاهد برنامج الأخ الأكبر بانتظام
في وقت فراغي ، أتطوع	أنا عضو في أكثر من 4 شبكات اجتماعية	لقد كنت في الخارج أكثر من 5 مرات
أنا الأخ الأكبر في العائلة	لدي نظارات نظر	الطبق المفضل لدي هو البيتزا

ملحق 3 – لغز حمار وحشي

اعتمد اللغز على 15 بيانات: يتلقى كل طالب إحصائية واحدة. تعيين قائد فريق من المفترض أن يجد الحل. من أجل الوضوح ، أضف أن كل منزل مطلي بلون مختلف في كل منزل يشرب مدخن سجائر آخر له حيوان مختلف وفي كل منزل يعيش مقيم من أصل وطني مختلف.

خمسة منازل في شارع معين	رجل إنجليزي يعيش في البيت الأحمر	الاسباني لديه كلب	في البيت الأخضر يحتسون القهوة
الروسي يشرب الشاي	البيت الأخضر يقع على يمين المنزل البني ويحده	المحامي يعيش في منزل بجوار المالك التركي	يعيش الموظف في منزل بالقرب من المنزل حيث يربي حصان
الطبيب يقوم بتربية الأسماك.	يعيش الموظف في المنزل الأصفر	في البيت الاوسط يشربون الحليب.	النرويجي يعيش في المنزل الأول
صانع الأحذية يشرب عصير البرتقال	الياباني هو تاجر	النرويجي يعيش بالقرب من البيت الأزرق	

ملحق 4 - أسئلة للسلة

من هم هؤلاء الأصدقاء؟
من أين هم؟
كم عمرهم؟
ما الذي يحاولون فعله؟
لماذا يفعلون هذا؟
من صورهم؟
أين تم تصويره؟
ما رأيك فعلوا بجانب الفيديو؟
هل يقنعونك؟
هل ستوقع على العريضة؟
هل ترغب في المشاركة عقب تقديم العريضة؟

ملحق 6 - جدول الأفكار

أفكار لتطوير الخطاب المحترم			
			1
			2
			3
			4

أفكار لتطوير الخطاب المحترم			
			1
			2
			3
			4

أفكار لتطوير الخطاب المحترم			
			1
			2
			3
			4

"יום מעשים טובים" בתוכנית חברה משותפת

יום מעשים טובים יצוין השנה בתאריך ה-24 במרץ. ביום זה מוזמנים כל אדם, קבוצה ומעגל חברתי, לעשות טוב ולפעול למען מטרה המדברת אל ליבו.

המסר העיקרי של יום זה הוא שמעשה טוב יכול להיות כל דבר, החל מחיוך, הזמנה של קרוב משפחה לארוחת צהרים, וביקור בביתו של שכן קשיש ועד להתנדבות בפרויקטים למען החברה והסביבה כגון שיפוץ וצביעת מעונות יום והוסטלים, נקיון חופים, מפגשים בין דוריים, ימי כיף לאוכלוסיות נזקקות, יצירת גינות קהילתיות ועוד. הציפייה היא שהמעשה הטוב יהפוך להרגל, יעמיק את הרגישות שלנו לזולת ואת החוסן של החברה שלנו.

פעילות לכיתה:

1. הזכירו לעצמכם מהו הרעיון של יום מעשים טובים והביעו דעתכם לגבי רעיון זה.
2. מה הקשר בין הפעילות הזו לבין התוכנית שלנו?
3. איך הייתם רוצים לציין את יום מעשים טובים כשאתם נותנים דגש לרעיון של חברה משותפת.

נקודות למחשבה:

- מיהם קהלי היעד אליהם תרצו לפנות
- כיצד יבוא לידי ביטוי הקשר בין מעשים טובים לבין רעיון החברה המשותפת
- מתי והיכן תבצעו את הפעילות
- מי יהיו השותפים שלכם
- כיצד תרחיבו את העשייה למעגלים נוספים

הכינו תוכנית מפורטת שמתייחסת לנקודות למעלה והציגו בפני חבריכם לכיתה.

מצורפים

נספח 1 - מידע נוסף על יום מעשים טובים

נספח 2 - בנק רעיונות לפעילות שניתן לקיים ביום זה

נספח 1 - מידע על יום מעשים טובים מתוך אתר "רוח טובה"

יום מעשים טובים הוא יום בינלאומי שנתי המעלה את המעשים הטובים לראש סדר היום הציבורי, בישראל ובעולם.

היוזמה נולדה בשנת 2007, כרעיון של אשת העסקים והפילנתרופית שרי אריסון ומאז הפכה ליום שיא מוביל ומשמעותי בעשיית טוב, אשר סוחף אחריו מאות אלפי משתתפים, שהתחברו לרעיון הפשוט עליו מושתת יום זה. הרעיון אשר עומד בבסיס היום הינו פשוט ובסיסי: כל אדם, קבוצה ומעגל חברתי, מוזמן לעשות טוב ביום זה ולפעול למען מטרה המדברת אל ליבו.

כל שנה, מעגלי הטוב גדלים עוד יותר ביום מעשים טובים, המציע לאנשים פרטיים, קבוצות, ארגונים, ועסקים, מגוון פעילויות במטרה להיטיב עם הזולת ועם הסביבה. המסר העיקרי של יום זה הוא שמעשה טוב יכול להיות כל דבר, החל מחיוך, הזמנה של קרוב משפחה לארוחת צהרים, וביקור בביתו של שכן קשיש ועד להתנדבות בפרויקטים למען החברה והסביבה כגון שיפוץ וצביעת מעונות יום והוסטלים, נקיון חופים, מפגשים בין דוריים, ימי כייף לאוכלוסיות נזקקות, יצירת גינות קהילתיות ועוד.

יוזמת יום מעשים טובים התפשטה בשנים האחרונות באופן מפתיע, תוך כדי הרחבת מעגלי הטוב בארץ ובעולם. בעוד שבתחילת הדרך, בשנת 2007, לקחו חלק ביום זה עשרות בודדות של רשויות מקומיות וכ-7,000 מתנדבים מכל הארץ. הפעילות התרחבה משנה לשנה, וב-2019, יום מעשים טובים צויין ב-108 מדינות ברחבי העולם, ומעל ל-2.5 לקחו בו חלק. הצמיחה המפתיעה והמרגשת בממדי הפרויקט, משקפת את החיבור של אנשים רבים מהארץ והעולם לעשייה.

בשנת 2020 יתקיים ב-24 במרץ יום מעשים טובים בפעם הארבע עשרה. אתם מוזמנים לחשוב על רעיון משלכם לעשיית טוב ולממש אותו יחד אתנו.

נספח 2 - בנק רעיונות

- **שעת סיפור שכונתית** – הוציאו מדף ספרים לנקודה מרכזית בשכונה, כמה מחצלות ופופים, הזמינו סופרים מהיישוב או תושבים האוהבים להקריא וקראו לתושבי השכונה להצטרף לאחר צהריים של סיפורים לעידוד הקריאה ולמען שכנות טובה.
- **הכר את השכן** – קבלו השראה מפרויקט 'ספסל הידידות', שיוזם ילד צעיר בבית ספרו לטובת ילדים, שהרגישו בודדים בהפסקות ובעצם ישיבתם על הספסל הצהירו על רגשותיהם ועודדו אחרים לשבת לידם ולפתוח בשיחה ידידותית. ניתן למתג ספסל קיים או אזור ישיבה במרחב המשותף כ'אזור החברות' ולהזמין תושבים לשבת ואולי להכיר כך חבר חדש.
- **פעילות חווייתית להכרת הישוב והקהילה** - ניתן לקיים פעילות ברוח "סימני דרך" במטרה להכיר את הישוב שבו אנחנו מתגוררים. זאת על-ידי הקמת תחנות מידע שמספרות את סיפור שמות הרחובות השונים, הבתים המיוחדים, והמקומות ההיסטוריים ביישוב, כמו כן מגמות התאטרון יכולות להתחפש ולהעשיר את הפעילות על-ידי המחשה בשטח.
- **סיירת תיקונים** - במרבית הפעילויות לשיקום פני היישוב ניתן לשלב את סיירת ה"תיקונים" העירונית או אנשי מקצוע מהיישוב על מנת לתקן קלקולים ו/או נזקים שיש בדירות של אנשים/ מבני רווחה. אין לכם סיירת תיקונים ביישוב? הנה ההזדמנות לגבש סיירת של בני נוער, נוער בסיכון, קבוצת עולים, וכל קבוצה שתשמח לקבל הנחייה מגורמים מוסמכים במחלקת לוגיסטיקה/שפ"ע של העירייה ולעזור במוסדות הרווחה/ בתי הרווחה בעיר עם תיקונים. תשאלו את אנשי עיריית יקנעם עלית או בת ים- זה עובד..
- **מהפך שכונתי** – יום מעשים טובים מהווה הזדמנות להתמקד בשכונות הזקוקות לתשומת לב ולעשות להן "מהפך" בשיתוף ועד השכונה, מחלקת שפ"ע וכמה שיותר גורמים בעיר. ניתן לצבוע את כניסות הבניינים ואת חדרי המדרגות, לטפח ולהקים גינות, לנקות ולצייר ציורי קיר. את היום ניתן לסכם עם הפנינג שכונתי של אוכל ומוסיקה.
- **גינון קהילתי רב תרבותי** – קחו השראה מתכניות מדהימים שנעשו בערים גדולות בעולם וגרמו לתושבים להפוך פינות אדמה חסרות חן לפינות חמד מקסימות שופעות חיוניות ובריאות. ניתן לשתול תבלינים לשימוש בתבשילי העדות השונות, לבנות פינות ישיבה מחומרים ממוחזרים, להקים מתקנים להאכלת ציפורים ועוד, שישמשו את דיירי השכונה. כמו כן ניתן להקים גינה מוסיקלית בשילוב צינורות וסירים ישנים, גינת סיפור בהשראת ספר ילדים או גינה בהשראת סיפור מקראי.
- **הפנינג מעשים טובים** – על מנת לאפשר לכמה שיותר תושבים לקחת חלק ביום מעשים טובים, ניתן לארגן במיקום מרכזי יריד שיאגד אפשרויות לעשות טוב "על הדרך". באירוע ניתן לשלב דוכני מכירה של מפעלים מוגנים הקשורים לעמותות לקידום בעלי צרכים מיוחדים, העצמה נשית ומשוקמי נפש. ניתן להציב במתחם מכולות מחזור של חומרים שונים, ליצור מתחם עם פעילויות על טהרת איכות הסביבה, שוק קח-תן ודוכני איסוף ספרים לפרויקט סיפור חוזר. בנוסף, ניתן להציב ניידת מד"א לתרומות דם, דוכן כרטיסי אדי להצלת חיים, עמדת תספורת של פ.ל.א (פאה לכל אישה – למען נשים חולות סרטן) ועוד.

- **שוק קח-תן** – שוק קח-תן מממש את ערך הקיימות ומעודד את נושא השימוש החוזר. אפשר לשתף בפעילות את תנועות הנוער, בתי ספר וכדומה. בנוסף, עמותת רוח טובה תשמח להעניק לכם מדבקות היתוליות להדביק על המוצרים למכירה בשוק, פוסטר לקידום האירוע ולסייע במתן הסברים על הקמת השוק.
- **הקמת חנות יד שנייה** – ביום מעשים טובים ניתן להקים חנות יד שנייה במבנה סגור או בשטח פתוח. מומלץ לערוך בבתי הספר ובמרכזים הקהילתיים, לפני יום מעשים טובים, מבצע לאיסוף בגדים, צעצועים וספרים, כדי ליצור מלאי לחנות שתוקם. גייסו את תלמידי בתי הספר ותנועות הנוער למיון הפריטים וסידורם בחנות. באופן זה גם תעודדו את התושבים לצרכנות אקולוגית וגם תאפשרו לתושבים מעוטי יכולת לרכוש בגדים מוזלים. הכסף שייאסף יתרם לעמותה או למימון מטרה חברתית כלשהי.
- **הפעלות משותפות עם אוכלוסיות מיוחדות** – ארגנו יום שיא מיוחד שישבור את שגרת יומם של ילדים ובוגרים מאוכלוסיות מיוחדות, כמו למשל הפנינג תחנות לילדים בעלי צרכים מיוחדים, פעילויות יצירה בהוסטל לבוגרים עם פיגור קל וסדנאות בישול משותפות עם פגועי נפש. זו הזדמנות נפלאה ליצירת מפגשים משמעותיים בין אוכלוסיות שונות שאינן נפגשות בשגרה.
- **הכנת חבילות ושליחת כרטיסי ברכה למען אוכלוסיות שונות** – תלמידי בית הספר יכינו ויחלקו חבילות ממתקים וברכות החלמה לילדים המאושפזים בבתי חולים ו/או כרטיסי ברכה לקשישים בקהילה, בקופות החולים וכמובן גם לחיילים. כרטיסים מעוצבים יסופקו על ידי עמותת רוח טובה במידת הצורך.
- **פלאש-מוב** – ארגנו פלאש-מוב (ריקוד רחוב המוני) קהילתי רב משתתפים, הזמינו חברים רבים מהקהילה להשתתף בו, בחרו מקום מרכזי ושעה מתאימה והתחילו בהפתעה הנעימה.

פעילות לחיזוק הקשר הבין-דורי

- **הפסקה פעילה** – ניתן לערוך יום כיף לסבא וסבתא בבית הספר במגוון נושאים כגון יצירה, תיאטרון, מוזיקה, עמדה לפתיחת פרופיל בפייסבוק וכו' בהן יעברו הקשישים ויתעכבו במקום שמדבר אליהם ביותר ויחוו חוויה צעירה. הקשישים בתמורה, יכולים ללמד את התלמידים "משחקים של פעם" וכך להפוך את החוויה למעשירה לכל הצדדים.
- **מתכונים מבית סבתא** – ילדים יפגשו עם קשישים ויכתבו את סיפורי חייהם הקשורים לתולדות העיר, בנוסף ניתן לבחור יחד מתכון משמעותי עבור הקשיש ולתעד הכל בספר סיפורי חיים ומתכונים. ניתן להתחיל בביקורים מבעוד מועד ובמהלך יום מעשים טובים לקיים פעילות בישול משותפת של ילדים וקשישים ממבחר המתכונים ולערוך ארוחה חגיגית.
- **יצירה עם קשישים** – אמצו מועדון קשישים בו התלמידים יבקרו מספר פעמים ויבצעו סדנת יצירה משותפת או פעילות אחרת משותפת עם הקשישים כגון: סריגה, הרכבת פאזלים ומסגורם, בישול וכו'. תוצרי הפעילות יכולים לשמש לקישוט בית הספר, לתרומה או לקישוט מועדון הקשישים.
- **גברת עם סלים** – ניתן ליזום פעילות שבה ילדים ובני נוער יסתובבו בשווקים ויעזרו לקשישים בסחיבת הקניות שלהם. ניתן לפתח את הרעיון לסיוע עם עגלת הקניות בסופרים, במרכזי הקניות, סידור מצרכים בבית, ארגון מחדש של המקרר ועוד.

באהבה לסביבה

- **ניקיון חופים, שמורות טבע ויערות** – ניתן לצאת לפעילויות התנדבות מגוונות, שמטרתן לשמור על הסביבה. אנו מעודדים איסוף אשפה בחופים שאינן מוכרזים, ניקיון שמורות טבע, גיזום ענפים, סלילת שבילים וסימון שבילי אופניים. את הפעילויות ניתן לתאם עם רשות הטבע והגנים, החברה להגנת הטבע או קק"ל, המשרד להגנת הסביבה ואגף שפ"ע (צוות יום מעשים טובים יוכל לסייע בתיאום מול הגורמים הללו).
- **העלאת מודעות וסיוע לבעלי חיים** – בכלביות העירוניות נמצאות חיות נטושות או כאלה הממתינות לאימוץ. הקדישו זמן לחיות אלו וסייעו בהוצאת כלבים לטיול, האכלה, ניקיון ועוד. ניתן לקיים פעילות הסברה להעלאת המודעות ליחס חיובי לבעלי חיים וימי אימוץ.
- **כלי ממוחזר** – לקראת יום מעשים טובים אספו מכלי חלב ריקים וגדולים מפלסטיק והכינו מהם עציצים לתלייה על הקיר. ניתן לצבוע את המכלים כאוות נפשכם ולקשט את השכונה בצבעוניות טבעית וחיה. אל תשכחו לחזרר את תחתיות המכלים על מנת לאפשר למי ההשקיה לחלחל מטה.

הכנה לפרידה

רציונל

תהליך פרידה – כל אחד מאיתנו מגיב אחרת לשמע המילה פרידה. יש כאלה שמתעלמים, יש כאלה שמדברים ומשתפים, וכאלה שהורסים את המפגש רגע לפני הסוף, חלקנו כותב מכתבים, קונה מתנות, מזיל דמעות. תהליך פרידה הוא בעיקר הזדמנות : לעצור ולהסתכל לאחור מה עברתי במהלך השנה להכיר בטוב ולהוקיר תודה למישהו משמעותי להתכונן ולשלוט איך יראה המפגש האחרון שלנו יחד להבין מה קיבלתי/לקחתי מהמפגשים/מהקבוצה ולהפוך את זה לחלק מהמסע והצידה שלי להמשך הדרך (כמו שעוזבים בית – ממיינים מה אנחנו לוקחים הלאה ומה משאירים). כדי ליצור פרידה צריך ליצור הבחנה, להתכונן אליה, להכריז על סוף התהליך במפגש ה-7 (לפני המפגש האחרון).

במליאה: אז מה היה לנו?

מבקשים מהתלמידים להעלות נושאים/מפגשים/חוויות שעברו במהלך השנה – כותבים אותם על הלוח (סדנה מיוחדת/סיור למרכז פרס/התנדבות במיזם המילה הטובה.... וכד').
הנחייה למורה : ערכו לעצמכם רשימה מראש עם כל הנושאים שנלמדו במהלך השנה במפגשים החד לאומיים ובמפגשי הדו לאומיים, במידה והתלמידים לא יזכרו את כל הנושאים שעברתם במהלך השנה, תוכלו להזכיר להם. העלאת התכנים והחוויות שעברו חשובה כדי לראות את כלל הדברים שעשינו במהלך השנה, להציף רגשות, מחשבות, והתהליך שעברנו יחד, ומתוכו להתחיל למיין מה אני לוקח ומה אני משאיר אחריי.

עבודה אישית

מבקשים מכל תלמיד לצייר את כף ידו הפתוחה על דף. בתוך כף היד המצוירת כותבים על כל אצבע בהתאמה :

- משהו שלמדתי על עצמי
- משהו שלמדתי על הקבוצה (הכיתה) שלי
- משהו שלמדתי על תלמידי ביה"ס האחר
- משהו שהפתיע אותי
- שאלה שנתרה לי

במרכז כף היד נכתוב מהו הדבר המשמעותי ביותר שקרה לי בתכנית.

דיון במליאה

איזו חוויה אני לוקח מהמפגשים?
האם התכנית ענתה על הציפיות שלי?
האם נשארת עם חששות שהיו לי?
מה למדתי השנה במסגרת התכנית?
מה הייתי רוצה עוד לשאול/להבין?
איזה מסר אני יכול/ה להעביר למי שלא השתתף בתוכנית?

בקבוצות קטנות על פי החלוקה לתחומי תוכן

כל 2-3 תלמידים יכתבו מכתב אן יציירו ציור אן יכתבו חמשיר אן יכינו כל דבר אחר יצירתי לחבריהם לקבוצה מביה"ס האחר, על בסיס מה שכתבו על כף היד.

סבב סיכום

מחשבה/תחושה/הרגשה שאני יוצא איתה מהמפגש

הצעה לסיכום של המורה

אנחנו לפני מפגש משותף אחרון שיסגור את המפגשים הדו לאומיים. התהליך כלל בתוכו מורכבויות והתמודדויות, וגם התחלות חדשות והיכרויות מסקרנות. בחלק מהקבוצות היו הצלחות בחלק היו יותר קשיים. ההתמודדות עם ההצלחות לצד הקשיים היא חלק מחיי היום יום והתמודדות בחברה רבת תרבותית. היכרות ושיח פתוח, סובלנות וכבוד הדדי, לקיחת אחריות ויוזמה - כלים שרכשנו בתהליך זה, הם הבסיס ליכולת שלנו לחיות ביחד בכבוד ובהערכה.

המלצות וטיפים

המלצות להתנהלות במפגשים דו לאומיים

- חשוב שבכל קבוצה יהיה נוכח מורה אחד לאורך פעילות של אותו מושב (לאורך שעה-שעה וחצי) ולא לקפוץ מקבוצה לקבוצה. כניסה ויציאה של המורים במהלך הפעילות מפריעה למנחים ומעוררת גם אי שקט בתלמידים. מורה שצריך לצאת מהכיתה – יש לוודא שיש מי שיחליף אותו.
- חשוב מאוד שהמורים הנמצאים בפעילות לא יעסקו בניידים (גם שכביכול אין להם תפקיד של הנחייה), יישבו עם התלמידים בתוך המעגל ולא כמשקיפים מהצד ואף ישתתפו בפעילות עצמה כדי לתת דוגמה לתלמידים.
- עדיף שבכל חדר יהיה מורה דובר עברית ומורה דובר ערבית - זה יחסוך המון מאמץ וינכיח גם את השפה הערבית במפגשים.
- להכין מראש תגיות ושמות ברורים לשמות התלמידים בעברית וערבית, מומלץ להכין את השמות בשולחן קבלה וכל מארח לוקח 3 תלמידים לחסותו ומוביל אותם לחלל ההתכנסות.
- בחירת צוות תלמידים מוביל: לבחור מכל בית ספר 3 תלמידים שיהיו נציגי בית ספר שלהם (נציג מכל קבוצת תוכן: גישור, הפקת אירועים...). תלמידים אלה יעזרו לרכזים להכין את המפגשים, להוביל את תהליך המפגש ואת המשוב בסוף.
- ההכנה לתלמידים במפגשים החד לאומיים צריכה להעשות בדגש על השוני התרבותי והלשוני, אשר מהווה מכשול לתקשורת ויכול להיות מפורש לא נכון על ידי התלמידים.
- רצוי שבפתיחת כל מפגש, תהיה פעילות גיבוש שיעבירו המורים (להחליט עליה מראש יחד), פעילות כזו תעזור ליצור אווירה טובה כבר בתחילת המפגש.
- על המורים לחדד שהמפגש הוא שיעור לכל דבר - אין להתעסק בניידים בזמן שהמנחה מסבירה, אין ולהיכנס ולצאת בלי סיבה מוצדקת ואישור, לשבת בצורה מכובדת.
- חלק מתפקיד המורים הוא לעצור את המנחה ולבדוק אם כל התלמידים הבינו את הנאמר.
- לעבור עם התלמידים על התכנית השנתית הכללית - מה מצופה להם ומהם, להדגיש את יום המילה הטובה ויום המעשים הטובים...
- רצוי שחללי הפעילות (כיתות) יהיו קרובים ככל האפשר.
- כדאי שהקבוצה המתארכת תגיע כרבע שעה לפני הזמן המיועד כדי להתמקם ולהתארגן.
- לאפשר גיוס ועזרת אבות הבית לסידור הכיתות שולחנות כיסאות, שולחן לכיבוד קל בכיתה.
- יש לכבד את זמן ההפסקה – ויחד עם זאת, לוודא שהתלמידים חוזרים בזמן מההפסקה.
- שני המורים מלווי התוכנית בבית הספר המארח חייבים **לכל הפחות** שעה שלמה של התארגנות לקראת הגעת התלמידים האורחים.
- שני בתי הספר צריכים להסכים על תקציב לצורך האירוח, כך שרמת האירוח תהיה תואמת. דבר זה יקל גם על נושא הכשרות שחשוב לבית הספר היהודי.

שיחות אישיות כפלטפורמה להעצמת התלמידים וקידום יעדי התוכנית

נושאים לדיון	נקודות בזמן
- חוויה מעצימה מהמפגש הדו לאומי - דבר חדש שלמדת על החבר מהתרבות האחרת - רגשות שהתעוררו אצלך/בתוך הקבוצה שלך - האם מתקיים שיתוף פעולה בתוך קבוצת התוכן, - האם צריך לנקוט פעולה לסייע בתחזוקתו? - כיצד את.ה מרגיש.ה בתוך הקבוצה המשותפת? - האם התוכן מעניין אותך? - מה לקחת עד כה מקבוצת ההתמחות? - האם המפגשים תואמים את הציפיות שהיו לך - האם היתה לך הזדמנות להחשף לתרבות האחרת ולהבין יותר על המשתתפים אליה? - מהי התרומה שלך לקבוצה? לכתה? - כיצד ניתן לרתום את החוויות הטובות שיש לנו מהמפגשים לקידום רגישות תרבותית אצל כל התלמידים?	- לפי הצורך - בהתאם להתרחשויות במפגשים - לפחות פעם אחת במהלך השנה, רצוי באמצע. - חלק מיום הורים. - במהלך שיעורי חינוך לקחת כל פעם קבוצה קטנה ולשוחח איתה. - בכל הזדמנות שאנו נמצאים עם התלמידים – הפסקות / נסיעה באוטובוס..
טיפים להצלחת השיחות	מקומות לקיום השיחות
- להעזר בכל מי שניתן כדי לקיים רצף של שיחות אישיות (מורה מלווה, מחנך, רכז שיכבה) באופן שלכל מבוגר ישנה קבוצה קבועה שהוא דואג להיות עימה בשיח. - להשתמש בקלפים מעודדי שיח/ לוח מחיק של בועות מחשבות או כל אמצעי אחר שיסייע ביצירת פתיחות. - לשלוח גוגל דוקס כהכנה לשיחה ולפי התשובות נתעדף את התלמידים שצריך להזמין מידית. - לקיים את השיחות בקבוצות קטנות כדי לאפשר למורה להגיע לכל התלמידים.	- בכל מקום אפשרי - מקום שקט שיאפשר פתיחות והקשבה - להתיעץ עם התלמיד היכן ירצה לקיים את השיחות

נושאי שיחה למפגשים עם המנהלים

למפגש עם מנהל/ת בית הספר יש ערך חשוב ומשמעותי לתלמידים.

אנו מציעים להפגש עם התלמידים לפחות אחת לחודש, בעיקר לאחר מפגש דו לאומי, כדי לשמוע ולהתרשם, להעביר מסר, לחזק ולקחת חלק בהבנייה והטמעת התכנית וערכיה בתוך בית הספר.

להלן הצעות לנושאי שיחה עם התלמידים:

1. **התכנית כבסיס לרכישת מיומנויות לחיים** : סובלנות, התמודדות עם תסכול, רגישות לאחר, עבודה בצוות רב תרבותי, הבעה עצמית, עמידה מול קהל, דחיית סיפוקים, יזמות, אסטרטגיות לפתרון בעיות, לקיחת אחריות.
2. **למידה מהצלחות** : לבקש מהמורה/מהתלמידים לספר על אירוע מוצלח ומה ניתן ללמוד ממנו לבאות.
3. **למידה מקשיים, התמודדויות ואתגרים** באמצעות אירוע ספציפי.
4. **הצגת תוכן** : לבקש מכל קבוצת תוכן (גישור/הפקת אירועים...) להציג באופן יצירתי את מה שלמדו עד כה בצורת : מצגת / סרטון / פעילות וכד' ולדון כיצד אפשר ליישם את המיומנויות והידע הנרכש בתוך בית הספר.
5. **הכנה למיזם המילה הטובה** : שיח סבב תכנון הפעילות למיזם והחיבור שלו לחברה משותפת'.
6. **חיבור התכנית וערכיה לאקלים הבית ספרי**
7. **מה הלאה** : מה עבד טוב, מה טעון שיפור, איך נחנך ונלווה כבוגרים של התכנית את המשתתפים שיצטרפו שנה הבאה? הצעות לפעילות בשנה הבאה?